

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 kwietnia 2016 r.

Pozycja 292

POSTANOWIENIE

z dnia 29 marca 2016 r.

Sygn. akt Ts 330/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka – przewodniczący i sprawozdawca
Stanisław Rymar
Andrzej Rzepliński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.Sz. w sprawie zgodności:

art. 56 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) z art. 78 w zw. z art. 176 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 października 2015 r. (data nadania) J.Sz. (dalej: skarżący) wystąpił o zbadanie zgodności art. 56 § 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.89.555, ze zm.; dalej: kpk) z art. 78 w zw. z art. 176 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji.

Skargę konstytucyjną sformułowano w związku z następującą sprawą. W toku postępowania sądowego prowadzonego przed Sądem Rejonowym w K. skarżący występował jako oskarżyciel posiłkowy. W toku całego postępowania wykazywał się aktywnością, składając zeznania, pisma procesowe i wnioski dowodowe, czym przyczynił się do wyjaśnienia stanu faktycznego i prawnego sprawy. Postanowieniem z marca 2015 r. Sąd Rejonowy w K. pozbawił skarżącego statusu pokrzywdzonego, a tym samym pozbawił go możliwości działania w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Pismem z 23 marca 2015 r. skarżący złożył zażalenie na powyższe postanowienie. Zarządzeniem z marca 2015 r. sędzia Sądu Rejonowego w K. odmówił przyjęcia zażalenia skarżącego, wskazując, że postanowienie w przedmiocie pozbawienia statusu pokrzywdzonego nie jest postanowieniem zamykającym drogę do wydania wyroku, a żaden przepis prawa nie przewiduje zażalenia na takie postanowienie. Pismem z kwietnia 2015 r. skarżący złożył zażalenie na przedmiotowe zarządzenie. Postanowieniem z czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w K. utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.

Zdaniem skarżącego art. 56 § 3 kpk w zakresie, w jakim wyłącza dopuszczalność zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 kpk i odnoszącego się

do oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54 kpk, jest niezgodny z art. 78 w zw. z art. 176 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji.

Skarżący podkreśla, że brak możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie w przedmiocie pozbawienia go statusu strony procesowej znacząco ogranicza jego prawo do sądu, gdyż nie może on przedstawić argumentów przemawiających na jego korzyść. Jednocześnie całkowicie wyłączona jest możliwość kontroli przedmiotowego postanowienia, co także prowadzi do naruszenia konstytucyjnego prawa do zaskarzania decyzji wydanych w I instancji (art. 78 Konstytucji).

Skarżący podnosi, że brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia dla ograniczenia prawa pokrzywdzonego do zaskarżenia postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 3 kpk, a zatem – w jego ocenie – ograniczenie to nie jest konieczne, co prowadzi do naruszenia zasady proporcjonalności (art. 78 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji).

W przekonaniu skarżącego „nie sposób przyjąć, że w demokratycznym państwie prawa tak istotna decyzja procesowa, jak pozbawienie oskarżyciela posiłkowego statusu strony w postępowaniu, miałyby być podejmowana bez kontroli instancyjnej”. W związku z powyższym utrzymanie art. 56 § 3 kpk w obecnym kształcie – jak podnosi skarżący – stanowi bezpodstawne ograniczenie praw konstytucyjnych, a stopień naruszenia tych praw pozwala na przyjęcie, że naruszona zostaje fundamentalna zasada demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w przywołanym przepisie Konstytucji oraz wymagania, o których stanowią art. 60 i art. 64-66 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK), a także, czy nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 77 ust. 3 tej ustawy.

2. Jak ustalił Trybunał, skargę konstytucyjną złożył w imieniu skarżącego adwokat, który przedstawił stosowne pełnomocnictwo.

3. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ postanowienie Sądu Okręgowego w K. z czerwca 2015 r. jest prawomocne i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

4. Trybunał stwierdza też, że skarżący dochował trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi zastrzeżonego w art. 64 ustawy o TK. Postanowienie Sądu Okręgowego w K. z czerwca 2015 r. zostało mu bowiem doręczone 7 lipca 2015 r., a skargę złożył 7 października 2015 r.

5. Zdaniem skarżącego art. 56 § 3 kpk w zakresie, w jakim wyłącza dopuszczalność zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 kpk i odnoszącego się do oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54 kpk, jest niezgodny z art. 78 w zw. z art. 176 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji.

6. W ocenie Trybunału skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli (art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK), wskazał, jakie konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jego zda-

niem – naruszone (art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK), a także należycie uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK).

7. Skarżący przede wszystkim zarzuca naruszenie prawa do sądu (art. 45 ust. 1 w zw. z art. 78, art. 176 ust. 1, art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji). Trybunał stwierdza, że analiza tego zarzutu nie daje podstaw do ocenienia go jako oczywiście bezzasadnego.

Zatem skoro złożona skarga spełnia wymagania przewidziane w ustawie o TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 77 ust. 3 ustawy o TK, to – na podstawie art. 77 ust. 5 tej ustawy – zasadne było nadanie jej dalszego biegu.